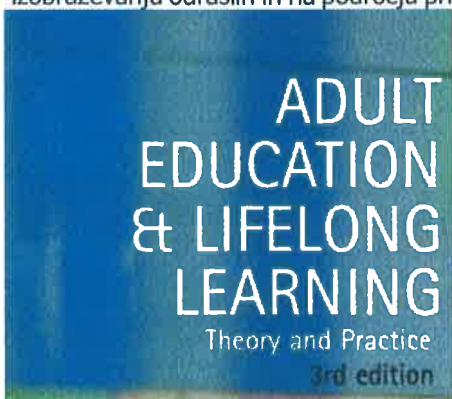

UMRL JE PETER JARVIS

Te dni nas je razžalostila vest, da nas je dvajsetega novembra letos v enainosemdesetem letu starosti zapustil eden velikanov izobraževanja in andragogike na svetu Peter Jarvis. Spričo tega, kako je bil vse življenje dejaven in kako se je zmeraj odzival na povabila z različnih koncev sveta, nas je vest presenetila, čeravno so tisti, ki so bili v tesnejšem stiku z njim, vedeli, da je bil resno bolan in da so bili zadnji meseci njegovega življenja še posebej težki.

»Peter je bil entuziastičen in prepričan izobraževalec odraslih, izjemen učitelj in učenjak, velik ambasador Univerze v Surrey, Methodistični minister, dober družabnik – in bolj kot vse to topel in zvest prijatelj... Obogatil nas je z globoko humanimi in demokratičnimi teorijami o človekovem učenju in njegovi socialni pomembnosti, ki jih je razvijal in v njih sodeloval«, je v svojem sporočilu o Jarvisovi smrti zapisal Jost Reischmann, upokojeni profesor andragogike na Univerzi v Tübingenu in nekdanji predsednik Mednarodnega združenja za primerjalno andragogiko (ISCAE – International Society of Comparative Adult Education).

Ni naključno, da je to napisal Jost Reischmann, saj je bržkone prispevek k mednarodnemu izobraževanju odraslih in na področju primerjalne andragogike najpomembnejši Jarvisov dosežek.

Bil je soustanovitelj in urednik Mednarodne revije za učenje in izobraževanje (IJLE – International Journal of Learning and Education); dolga leta je bil predsednik Uredniškega odbora za primerjalno izobraževanje in predsednik Angleškega združenja za mednarodno in primerjalno izobraževanje (BAICE – The British Association for International and Comparative Education). Večino svojega poklicnega življenja je namenil vzpostavljanju mednarodnih povezav in razvijanju razumevanja na področju izobraževanja odraslih. Bil je osrednja oseba za internacionalizacijo znanstvenega sodelovanja in pokroviteljstva na področju izobraževanja odraslih z objavljanjem knjig na tem področju, izšlo jih je okoli dvajset.

Poleg tega je bil izredno ploden pisec, saj je izšlo 23 njegovih monografij, poleg vrste člankov in drugih prispevkov (študije, referatov, predstavitev itn.); pogosto je bil urednik monografij, v katerih so objavljeni prispevki različnih avtorjev. S tem je znatno obogatil znanost in prakso na področju primerjalne andragogike. Med najbolj znanimi

njegovimi deli omenimo: *The Sociology Of Adult & Continuing Education* (1984); *Adult Learning In The Social Context* (1987); *Twentieth Century Thinkers in Adult & Continuing Education* (1987); *The Theory and Practice of Learning* (1987); *International Dictionary of Adult and Continuing Education* (1990); *Paradoxes of Learning: On Becoming a Individual in Society* (1992); *Perspectives on Adult Education and Training in Europe* (1992); *Adult and Continuing Education* (1995); *Ethics and Education for Adults in a Late Modern Society* (1997); *Age of Learning: Education & the Knowledge Society* (2000); *The Theory and Practice of Teaching* (2000); *Adult Education and Lifelong Learning: Theory and Practice* (2003); *Towards a Comprehensive Theory of Human Learning* (2005); *Democracy, Lifelong Learning and the Learning Society: A critical assessment of policies and ethics in lifelong education* (*Lifelong Learning and the Learning Society* (2008); *Lifelong Learning and the Learning Society Complete Trilogy Set: Democracy, Lifelong Learning and the Learning Society: Active Citizenship in a Late Modern Age* (2007); *Learning to Be a Person in Society* (2009).

Peter Jarvis se je rad odzival na povabila iz tujine; tako je pogosto obiskal tudi Ljubljano (Univerzo in Andragoški center Slovenije). Ima naziv častnega profesorja Univerze v Ljubljani. Ima tudi doktorat iz sociologije izobraževanja na Univerzi v Helsinkih. Je član Evropskega združenja za izobraževanje odraslih (EAEA) ter častni član mnogih združenj za izobraževanje odraslih v različnih državah.

Po svoji izobrazbi in znanju je Jarvis zelo vsestranski. Ima diplome iz teologije in sociologije, po njegovem načinu razmišljanja ga lahko štejejo tudi za filozofa, obsežno pa je tudi njegovo znanje iz psihologije in ekonomije. Opozarja na dejstvo, da je učenje neločljiv del okolja (družbe), v kateri človek živi in deluje. Družba nenehno vpliva na njega z enkratno kulturo, izraženo kot vsota vrednot, vezi, prepričanj, odnosov, itn. Ta kultura se zdi kot nekaj objektivnega za posameznika in jo vsak član družbe pridobi v procesu socializacije, že v formalnem izobraževanju, a Jarvis dobro pozna in upošteva tudi druge možnosti izobraževanja in učenja. To označuje kot "kulturo družbe", ki se pridobiva tudi z mediji, branjem knjig itn. Učenje poteka v celotnem življenju človeškega bitja, nastajajo nove in nove izkušnje, ki jih posameznik pridobiva v novih interakcijah, zato pripisuje učenju socialni značaj. Peter Jarvis opozarja na dvosmernost socialnega vpliva. Po eni strani okolje vpliva na posameznika in ga oblikuje, na drugi strani posameznik vpliva na svojo okolico in prispeva k njenemu spreminjanju. Govori o socialni razsežnosti učenja, ki ga sestavljajo tri ključne značilnosti, to pa so: družbena narava učnih ciljev; učenje skozi družbene odnose in družbena konstrukcija učnega procesa. Tako je učenec do neke mere "socialni konstrukt". Je tako družbeni in individualistični pojav. Pristop k učenju in odnos do učenja je po mnenju Jarvisa to, kar je za izobraževanje odraslih specifično in je njegova prednost. Jarvis učenje povezuje z večjo dejavnostjo in avtonomnostjo subjekta (učenca), ko pravi (v *Ethics and Education for Adults in a Late Modern Society*, 1997), da je učenje individualistično in individualizirajoče, je zadeva posameznika, njegova last, in ga individualizira.

S smrtjo Jarvisa nismo izgubili samo velikana izobraževanja in andragogike, temveč tudi iskrenega prijatelja Slovenije in slovenskega izobraževanja odraslih.

Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si).